

egat Badskeri, hvoraf som tidligere anført, en mindre Del var affondret til Badst af Forbindmateriale og inficeret Linned m. m.

Sygepleien blev i Reglen bestridt af kvindelige Sygepleierster, paa enkelte Hospitalers Mandafdelinger ogsaa af mandlige Sygepleiere, hvilket dog ikke syntes at finde almindelig Tilslutning. I de katolske Lande, hvor Sygepleien er overtaget af de „barmhjertige Søstre“, maa man med den høieste Grad af Beundring anerkende den Dydighed, og opofrende Hengivenhed og Pligtfølelse, hvormed de uden nogen som helst Godtgørelse, vøgte deres besværlige og ansvarfulde Gjerning ved Sygeenglen, ligesom de ogsaa med udmærket Dydighed forestaa Rjækkenet og hele den indre Økonomi.

I de protestantiske Lande var man ikke saa tilfreds med Sygepleiersterne, hvad enten de hørte til „det røde Kors“, „Frauenverein“ eller lignende Foreninger. De bedst uddannede Sygepleierster forlode ofte Hospitalet, for at overtage privat Engagement eller for at indgaa Hægtefab, navnlig med Patienter, de længe have pleiet.

Der klagedes overalt over, at Beføllingerne ved Sygepleien antog større og større Dimensioner, ligesom der ogsaa overalt fra Administrationens Side blev henledet Opmærksomheden paa, at Lægernes Fordringer med Hensyn til Sygepleien m. m. vistnok var naaet til et Maximum, der neppe burde overskrides.

Saavidt vi have bragt i Erfaring var der i Reglen ikke ansat nogen fast Præst ved Hospitalerne. De paa Hospitalet forefaldende kirkelige Handlinger bleve besørgede af Præsten i det Sogn, hvor Hospitalet var beliggende.

Run i Wien var Fødselsstiftelsen sat i Forbindelse med en storartet Pleiestiftelse (Findelhaus) med hvis Administration og Bogsøring det havde sin store Interesse at blive gjort bekendt. Paa de andre Fødselsstiftelser var Børnernes videre Pleie, efterat Mødrene vare udstrevne af Stiftelsen, denne uvedkommende. Private Foreninger eller kommunale Anstalter traadte hjælpende til, hvor det fandtes fornødent. Med Fødselsstiftelserne var i Reglen forbunden Fordemoderstoler.

I Spidsen for de lægevidenskabelige Instituter stod alle Steder en Læge som Direktør med det fornødne Personale under sig. En bestemt budgetteret aarlig Sum var stillet til hans Raadighed. Af denne Sum blev i Reglen en Del afgivet til Hospitalet til Bestridelse af Anstaltens Opvarmning, Belhøsning, Renholdelse m. m., og stode Anstalterne herigjennem i Forbindelse med Hospitalets Administration.

Enhver paa Hospitalet død Patient blev som fast Regel obduceret, naar ikke, hvad sjældent skete. Familien nedlagte Forbud herimod, dog hvis Patienten ikke selv havde betalt for sig, behøvedes et saadant Forbud ikke at tages tilfølg. Det anførtes, at de anatomiske og patologiske Instituter ikke havde Sanskelighed ved at skaffe sig de fornødne Lig.

Endnu skal bemærkes, at Lægerne, særlig Overlægerne, gjennemgaaende vare rundelig lønede, saa at de kunde hellige Hospitalstjenesten deres hele Kraft. Desværre var dette ikke altid Tilfældet. Manges vidt anerkjendte store Dydighed gjorde, at de vare meget søgte private Læger. Administrationen beklagede meget, at Hr. Lægedirektører ikke vare at faae i Tale udenfor Stuegangstiden.

D. Lægevidenskabelige Læreanstalter.

1. Anatomiske Instituter.

Bygningerne for disse Instituter i Udlandet ere i Reglen opførte med Kjælber og 2 Etager, og synes de, trods den store Forskjel i Indretningen, dog at vare opførte efter det samme Princip med Hensyn til Rummenes Placering.

Formen i Anlægget kan, ligeledes her, nærmest sammenlignes med den dobbelte T Form, altsaa en Forbygning forbunden med 2 Sidebygninger. Hovedindgangen eller Trappeanlægget anlægges mest i Forbygningens Midte, saaledes f. Ex. i Halle, hvorved Bygningen bliver delt i 2 Afdelinger, hvoraf den ene indeholder de fornødne mikroskopiske og kemiske Arbeidsværelser samt Præparationsstuen, medens den anden Afdeling indeholder Musæerne.